

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dispositio Et Perioche Historiae Evangelicae Per IIII.
Euangelistas contextæ, necnon Actuum apostoloru[m],
Epistolaru[m] quoq[ue] Pauli XIII. & Canonicaru[m] VII.**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1553

VD16 B 9605

Liber V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35634

utpote ad docendum appositissimo. Videtur enim non tam spectasse, ut id quod à domino dictum ac factum erat, bona fide recitaret, quam ut quodque suo loco ac ordine collocaret, ipsoque ordine suo commode doce-
ret, & animos auditorum commoueret maxime, imò Christum & fidem in Christum infingeret altissime.

LIBER V.

HACTENVS recensuit Matthæus compendium quoddam uniuersæ doctrinæ Christi domini, quibus suos cultores abunde de uera pietate instruxit: adiecit huic maxima quæque eiusdem miracula, opera inquam diuina & stupenda, quibus ille sese declarauit dominum esse uniuersorum, potentem ac benignum, qui uera fide sibi adherentes dominos quoque efficiat peccati, mortis, satanæ, denique rerum omnium. Ad hoc negotium delegerat sibi testes, quos hucusque omnibus suis tam dictis quam factis adhibuit & spectatores & auditores, nimirum ut hi salutis communis negotium nunc quidem animis conceptum reconditumque aliquando in totum orbem efferent. Et hi quidem uidebantur iam satis instructi in rudimentis & primordijs fidei ac doctrinæ Christianæ, proinde oportuit eos porro exerceri in his, atque parari interim ad maiora: ablegantur itaque ab ipso domino

Instruantur
& mittuntur
apostoli.

missi

mino prædicatum nunc populo duntaxat Israelis euang-
gelium, certisq; instruuntur mandatis. Nam dominus
diligenter præscribit quid faciant, & quodnam ipsorum
sit officium: simul autem indicat quid passuri sint, in
quanto cum periculo coniunctum sit gerere ministeri-
um uerbi in corrupto & ingrato sæculo. Ideoq; consolatur
suos egregie & pulchre instructa oratione, docens quo-
modo in omnibus malis constanter in uera pietate per-
seuerare ac omnia mala uincere oporteat.

Post hæc exponit quomodo ipse dominus Iesus, qui Cap 17.
unice à ueracibus uerbi dei ministris prædicandus com-
mendatur, sese aperuerit ostenderitq; se esse Mesia-
rum, unicam illam orbis expectatam salutem: quod certe Christus
Messias.
totius prædicationis dominicæ primum & solidissim-
um fundamentum est. Eodem loco contextitur & Ioannis
Baptistæ encomium, optimi uidelicet ministri illustrissi-
mum exemplum, omnibus qui recte sua functione uti cu-
piunt propositum. Adiungitur protinus & concionis
dominicæ egregium exemplum. Principio, quomodo
sue gentis peruicacem incredulitatem obiurgarit, suisq;
ministris accusandi increpandiq; specimen reliquerit.
Deinde, quomodo melioris spei hominibus regnum dei
annunciarit. Indicauit se omnium habere potestatem,
adeoq; omnis boni se fontem esse inexhaustum, qui
uelit cupiatq; hauriri, proinde omnes ad se inuitat,

E V A N G E L I U M

omnibusq; requiem quacunq; necessitate laborantibus
 præstiturum promittit. Mox quæstionem de religione
 sabbati diligenter tractat, obiter admonens beneficentiã
 & internum dei cultum deo plus probari quàm exter-
 nam obseruantiam. Præterea beneficentiam quam iam
 iam commendarat, ipse mox præstat homini cuidam ca-
 lamitoso et arida manu afflictissimo, cui integram resti-
 tuit. Quia uero nullis nec beneficijs nec uirtutibus Iu-
 daicæ gentis duritiam emollire poterat, ipsis subinde
 struentibus uitæ eius insidias, discedit ab ipsis ad tem-
 pus, nihil interim acerbius aut atrocius contra ipsos ma-
 chinans, si forte suauitate et longanimitate uinci queat,
 hoc ipso ministris suis, quid & ipsi in similibus casibus
 & cū huiusmodi hoibus faciant, formulam præscribens.

Cæterum ab officio & à benefaciendo non desistit,
 neq; ueritatis patrociniũ relinquit, in his ne tantillum
 quidem concedens hostibus suis. Ergo dæmoniacum sibi
 oblatum cæcum & mutum à dæmonio liberat, usumq;
 linguæ & oculorum restituit: & quoniam pharisæi di-
 uinum hoc opus calumniabantur, ascribentes ipsum ope-
 rationi satanicæ, dominus patrociniũ ueritatis sibi su-
 mit & ualidissimis argumentis euincit uirtutes, opera,
 adeoq; totum negotiũ suum diuina fieri uirtute non sa-
 tanica, ac iccirco uenisse iam regnum dei. Hic enim ite-
 rum illustrat quod modo diximus primarium esse reli-
 gionis

gionis nostræ caput, Iesum esse Christum. Simul autem aduersarios suos pro dignitate tractans grauissime increpat. Nam incredulitatem, imò impietatem ipsorum protrahit, & quid contemptoribus regni dei futurū sit ostendit. Postremo, matrem ac consobrinos suos colloquium suum petentes duriore responso repellit, hoc ipso significans minimum esse tribuendum carnalibus affectibus quoties negotium agitur regni dei.

L I B E R V I.

PROXIMO libro disseruimus de Ministris uerbi dei, & capitibus quibusdam primarijs religionis nostræ: sequitur iam copiosior de Verbo dei, eius uirtute, fructu & pretio tractatio: quæ conuenienter superiori argumento coniungitur. Nam ministeriū uerbi dei circa ipsum uerbum dei uersatur. Illustratur autem De uerbo dei. Cap. 13. hæc tractatio parabolicis sermonibus, ut uel sic ad perquisitionem ueritatis ac mysteriorum dei animi piorum excitentur. Et prima quidem parabola de seminae semen in agrum contexta, indicat diuersa esse auditoris uerbi dei genera, nec omnes probari deo uerbi sui auditores, sed eos duntaxat in quibus semen ad iustam frugem peruenit. Mox alia parabola, zizaniorum uidelicet, etiam aliud bonæ segetis uitium ac pestem ceu digito